

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Bakalářská práce

Mezinárodní obchod s psacími potřebami

Vypracoval: Michaela Kadlecová
Vedoucí práce: Ing. Lucie Tichá, Ph.D.

České Budějovice 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela KADLECOVÁ**
Osobní číslo: **E11619**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Mezinárodní obchod s psacími potřebami**
Zadávací katedra: **Katedra obchodu a cestovního ruchu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem práce je analýza současného stavu mezinárodního obchodu se psacími potřebami a návrh opatření vedoucích k zajištění příznivějšího vývoje v této oblasti.

Metodický postup:

1. Nastudování teoretického vymezení mezinárodního obchodu
2. Analýza stavu trhu psacích potřeb a nové trendy v této oblasti
3. Rizikové faktory a legislativní opatření ovlivňující trh psacích potřeb
4. Návrh opatření vedoucích k příznivějšímu vývoji obchodu v oblasti psacích potřeb

Rámcová osnova:

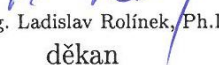
1. Úvod. 2. Literární rešerše. 3. Cíle a metodika. 4. Analýza a syntéza poznatků z vlastního zkoumání. 5. Vlastní návrhy. 6. Závěr. 7. Seznam literatury.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **40 - 50 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:

BENEŠ, V. *Zahraniční obchod.* Praha: Grada Publishing, 2004. ISBN 80-247-0558-3.
KALINSKÁ, E. a KOL. *Mezinárodní obchod v 21. století.* Praha: Grada 2010. ISBN 978-80-247-3396-8.
MACHKOVÁ, H. a KOL. *Mezinárodní obchodní operace.* Praha: Grada 2010. ISBN 978-80-247-3237-4.
MACHKOVÁ, H. a KOL. *Mezinárodní obchod a marketing.* Praha: Grada 2002. ISBN 80-247-0364-5.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Lucie Tichá, Ph.D.**
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Datum zadání bakalářské práce: **11. ledna 2013**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2014**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
L.S.
Studentůvská 13 (25)
370 05 České Budějovice

Ing. Viktor Vojtko, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 11. března 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum

Podpis studenta

Poděkování

Chci poděkovat vedoucí práce Ing. Lucii Tiché Ph.D. za cenné rady a věcné připomínky k bakalářské práci.

Obsah

1. Úvod	2
2. Literární rešerše	4
2.1 Mezinárodní obchod	4
2.1.1 Evropská unie	4
2.1.2 Dovoz, vývoz	8
2.1.3 Clo, celní řízení, celní sazebník, e-customs.....	9
2.2 Zahraničně-obchodní politika	11
2.2.1 Zahraničně-obchodní politika ČR.....	12
2.2.2 Nástroje obchodní politiky	13
2.2.3 Obchodní metody	13
2.3 Rizika v mezinárodním obchodě	14
2.4 Legislativní opatření	16
2.4.1 Regulovaná a neregulovaná sféra	17
2.4.2 Technické normy	18
2.4.3 Legislativa EU, národní legislativa ČR	19
3. Metodika	20
4. Vlastní práce	21
4.1 Analýza stavu trhu psacích potřeb EU	21
4.2 Řízený rozhovor se zástupcem vybrané výrobní firmy	23
4.3 Dotazníkové šetření výrobců psacích potřeb v ČR	26
4.4 Návrhy a doporučení	35
5. Závěr	37
6. Summary a keywords	39
7. Seznam použitých zdrojů	41
8. Seznam tabulek, grafů a obrázků	
9. Seznam zkratk	
10. Seznam příloh	
11. Přílohy	

1. Úvod

Hlavním cílem této práce je analýza stavu trhu psacích potřeb v rámci EU v návaznosti na legislativní opatření v této oblasti. Otázkou je, zda zpřísnění legislativních požadavků EU způsobuje komplikace ve výrobě psacích potřeb a zda to pro výrobce znamená zvýšení nákladů.

Mezinárodní obchod zaznamenává v posledních letech významný nárůst. Značný podíl na tomto nárůstu mají trendy internacionalizace, globalizace a rovněž využívání moderních technologií. To se týká také České republiky. Dynamický růst zažívá Česká republika zvláště po roce 1989, kdy přešla z centrálně řízené k tržní ekonomice a pak po svém vstupu do Evropské unie. Výrazně se tím českým výrobcům rozšiřuje trh pro umístění svých výrobků. Díky postupnému odbourávání obchodních bariér mají exportéři více příležitostí pro své obchodní aktivity. Podíl zahraničního obchodu na hrubém domácím produktu je významným ekonomickým ukazatelem při bilancování hospodaření dané země.

Stejně tak jako prošly vývojem jiné oblasti lidského počínání, tak i psací potřeby prodělaly určitou genezi. Přestože dnešní písemná komunikace probíhá převážně prostřednictvím techniky, přesto ještě stále mají psací potřeby své místo v každodenním životě lidí a provázejí nás od nejtěplejšího věku. Z tohoto důvodu se bude tato práce zabývat rovněž strukturou psacích potřeb a změnou požadavků na ně.

Marketing hraje důležitou roli v podnicích, neboť směřuje obchodní aktivity firmy žádoucím směrem a umožňuje vstup na nová odbytíště v zahraničí. Ovšem dnešní legislativní požadavky na tyto komodity jsou výrazně přísnější, než tomu bylo v dobách minulých a proto se i jejich výrobci museli nutně přizpůsobit novým podmínkám z hlediska používaných materiálů a technologií, aby splnily povinné legislativní nároky kladené na tyto produkty. Také o těch nejzákladnějších bude pojednávat tato práce.

V rámci této části práce budou vybrané firmy osloveny v dotazníkovém šetření s cílem zjistit, zda legislativní opatření ochraňují jejich pozice na trzích EU.

V souvislosti se zpřísněním legislativních požadavků na psací potřeby je otázkou, zda vedou tato opatření ke snížení dovozu psacích potřeb z třetích zemí na území EU v časové řadě předešlých pěti let.

V souvislosti se stále naléhavější nutností ochrany životního prostředí a zdraví obyvatel nejen pro generaci současnou, ale i generace budoucí, bude tato práce obsahovat stávající přístup firem k společenské odpovědnosti. Zejména půjde o to, jakým způsobem se firmy snaží minimalizovat záporné externality, které vznikají na životním prostředí v důsledku jejich činnosti.

Na závěr této práce budou navržena opatření, která by vedla k zajištění příznivějšího vývoje mezinárodního obchodu psacích potřeb ve vztahu ke spotřebitelům a životnímu prostředí.

2. Literární rešerše

2.1 Mezinárodní obchod

„Mezinárodní či zahraniční obchod je disciplínou velmi rozsáhlou a členitou a lze na ni pohlížet z nejrůznějších hledisek. Z praktického hlediska lze na zahraniční obchod nahlížet v zásadě z dvojího zorného pole: z pohledu podnikatele a z pohledu státu“ (Dvořák, 2000, s. 7).

„Mezinárodní obchodní politiku je možné chápat jak souhrn zahraničně obchodních politik států, jejich vzájemné souvislosti, vazby a závislosti“ (Kalínská, 2003, s. 53).

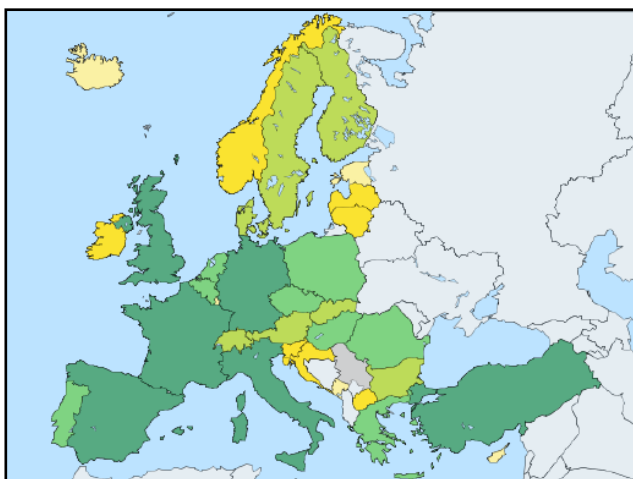
2.1.1 Evropská unie

Evropská unie se specifickým integračním uskupením, které usiluje o sbližování hospodářské politiky, podporuje mír a bezpečnost mezi státy a snaží se o ujednocování vnějších aktivit členů unie. Prvopočátky myšlenky na evropské uskupení můžeme sledovat již v období po druhé světové válce, neboť země, které spolupracují, neusilují o válečný konflikt. EU usiluje o společnou obchodní politiku, jednotný postup vůči třetím zemím, otevírání zahraničních trhů. Díky členství v EU mají členské země lepší vyjednávací pozici. Česká republika je členem Evropské unie od roku 2004 (Kalínská, 2010, s. 120).

EU má celou řadu orgánů a institucí. Globální otázky Unie určuje Evropská rada, kde zasedají hlavy států. Obyvatele členských zemí pak zastupují volení poslanci, kteří přísluší Evropskému parlamentu. Zájmy Unie jako celku hájí Evropská Komise. Její komisaře jmenují jednotlivé členské země a v neposlední řadě vlády členských zemí zastávají své zájmy v Radě Evropské unie. Toto jsou ty nejdůležitější, nicméně je řada různých výborů, komisí a agentur působících v rámci EU (Kalínská, 2010, s. 123 - 125).

Trh EU je geograficky a politicky ohraničené území, které dnes čítá 28 členských zemí, 5 kandidátských zemí a 3 potenciální kandidátské země.

Obrázek č. 1: Oblast EU

Zdroj: Eurostat

Členských zemí je celkem 28 a jejich přistoupení k Evropské unii bylo postupné – konkrétní roky přistoupení jsou obsaženy v následující tabulce. Navíc o členství v EU nyní usiluje 5 kandidátských zemí (Černá Hora, Island, Makedonie, Srbsko a Turecko), které už začaly s implementací právních předpisů EU do svých národních předpisů a dále 3 potenciální kandidátské země (Albánie, Bosna a Hercegovina, Kosovo), které pracují na tom, aby vyhověly podmínkám členství v unii. Z toho je jasně patrné, že Evropská unie se bude dále rozšiřovat a tím poroste míra spolupráce mezi zeměmi.

Tabulka č. 1 Členské země EU

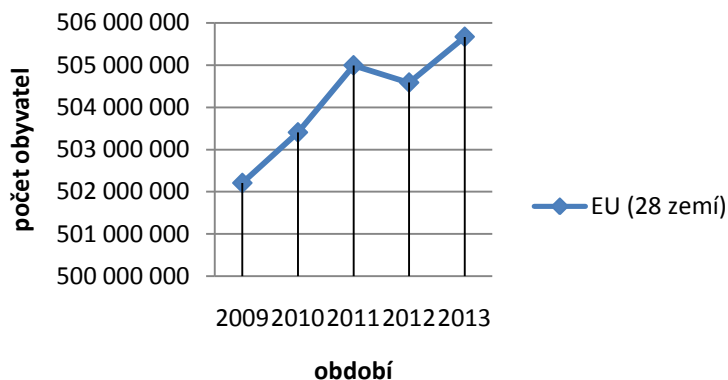
Č.	Členské státy EU	rok přistoupení k EU	Č.	Členské státy EU	rok přistoupení k EU
1.	Belgie	1952	15.	Maďarsko	2004
2.	Bulharsko	2007	16.	Malta	2004
3.	Česká republika	2004	17.	Německo	1952
4.	Dánsko	1973	18.	Nizozemsko	1952
5.	Estonsko	2004	19.	Polsko	2004
6.	Finsko	1995	20.	Portugalsko	1986
7.	Francie	1952	21.	Rakousko	1995
8.	Chorvatsko	2013	22.	Rumunsko	2007
9.	Irsko	1973	23.	Řecko	1981
10.	Itálie	1952	24.	Slovensko	2004
11.	Kypr	2004	25.	Slovinsko	2004
12.	Litva	2004	26.	Spojené království	1973
13.	Lotyšsko	2004	27.	Španělsko	1986
14.	Lucembursko	1952	28.	Švédsko	1995

Zdroj: europa.eu

Několik klíčových ekonomických ukazatelů pro zmapování stavu hospodářství v EU.

Předně za posledních 5 let se Evropská unie rozrostla připojením další země – konkrétně Chorvatska o téměř 3,5 milionu obyvatel a zvětšil se její vnitřní trh.

Graf č. 1 Vývoj počtu obyvatel v EU za uplynulých 5 let

Zdroj: Eurostat

Přestože v Evropské unii žije asi 7 % světové populace, podílí se na světovém obchodu neuvěřitelnými 20 %. Přestože většina obchodů probíhá mezi členskými státy EU navzájem – přibližně 2/3, zůstává nejvýznamnějším hráčem v obchodní oblasti. Například v roce 2011 se podílela EU na světovém dovozu 16,4 %, přičemž předstihla i USA a Čínu. Stejně tak v oblasti vývozu dosáhla EU 15,4 %, což ji řadí na první místo před Čínu a USA. Přestože i Evropskou unii zasáhla celosvětová hospodářská krize i nadále zůstává jedním z nejvýznamnějších hospodářských uskupení světa. Dalším významným ukazatelem ekonomické výkonnosti je míra reálného růstu HDP, přičemž jde o procentní změnu v porovnání s předešlým rokem.

Graf č. 2 Vývoj reálného růstu HDP

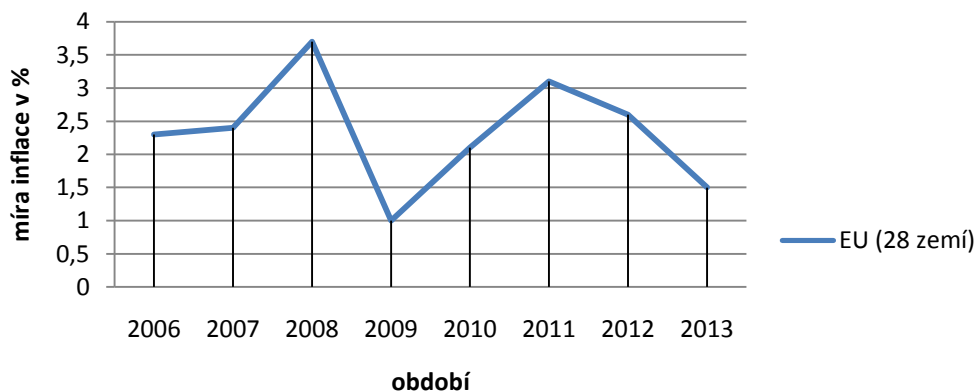

Zdroj: Eurostat

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že v roce 2009 došlo k významnému propadu až na téměř 4,5 % a pak ještě v menší míře v roce 2012 na 0,4 %. Ovšem v roce 2013 jsme zaznamenali růst reálného HDP a nacházíme se v kladných číslech. Ve stejném roce 2013 samotná Česká republika vykázala nárůst 0,5 %. Podle odhadů předních českých ekonomů, bychom si tento trend růstu měli zachovat i v následujícím období.

Další neméně významným ukazatelem je míra inflace, kterou lze definovat jako přírůstek průměrného ročního indexu spotřebitelských cen. Jde o procentní změnu průměrné cenové hladiny za posledních 12 měsíců.

Graf č. 3 Vývoj míry inflace v EU

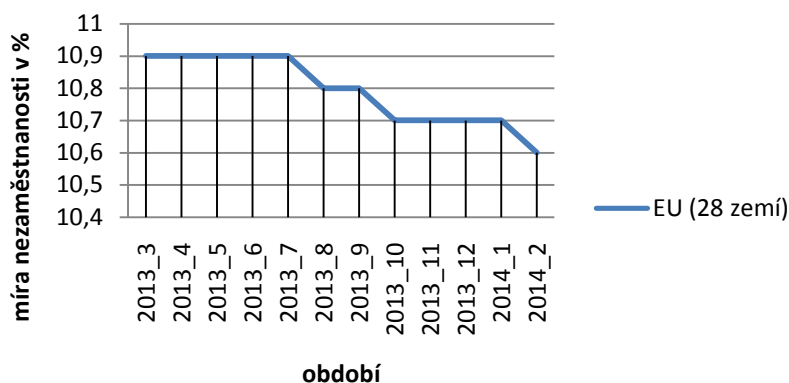

Zdroj: Eurostat

Průměrná míra inflace v EU dosahoval v roce 2013 1,5 % a v České republice jsme ve stejném období zaznamenali 1,4 %. Nicméně můžeme konstatovat, že míra inflace se snížila ve srovnání s předešlým obdobím.

Pokud porovnáme vývoj nezaměstnanosti v členských zemích EU za posledních 12 měsíců, zjistíme, že došlo k poklesu o 0,5 %, což naznačuje trend oživení ekonomiky, neboť se nejedná o náhodný jednorázový pokles např. vlivem sezóny.

Graf č. 4 Vývoj nezaměstnanosti v EU

Zdroj: Eurostat

Míra nezaměstnanosti představuje nezaměstnané osoby jako procento z pracovní síly (= celkový počet zaměstnaných a nezaměstnaných osob).

Evropská unie monitoruje vývoj celé řady údajů, podle nichž se následně snaží směřovat své další aktivity. Podrobnější informace lze získat na webových stránkách EU (Dostupné z: http://europa.eu/pol/comm/index_cs.htm).

2.1.5 Dovoz, vývoz

Pod pojmem dovoz zboží rozumíme vstup zboží z třetí země na území Evropského společenství. Naproti tomu vývoz zboží znamená překročení hranic území Evropského společenství a vstup na území třetí země. Přičemž místem plnění je u dovozu i vývozu z území EU místo, kde zboží vstupuje či vystupuje z celního území EU. Celní území je definováno Nařízením Rady Evropského hospodářského společenství č. 2913/92 – konkrétně Celním kodexem. Tento kodex je elementární legislativní normou, která upravuje pohyb zboží do, nebo z třetích zemí. Celní kodex mimo jiné specifikuje druhy cel, určuje způsob výpočtu a inkasa cla a v neposlední řadě také další obchodně-politická opatření směrem k nečlenským zemím Evropské unie. Celní území EU je podle Celního kodexu více méně totožné s geografickou a politickou hranicí unie (Machková, 2010, s. 131).

Důvody vstupu firem na trhy v zahraničí jsou především: navýšení objemu prodeje svých výrobků a nová odbytiště, dále pak snaha o větší nezávislost na stávajících odběratelích či dodavatelích. Zkušenostmi ze svých zahraničních aktivit se firmy snaží

využít v konkurenčním boji na svém domácím trhu a v neposlední řadě je i získávání ekonomicky výhodnějších zdrojů v zahraničí (Kalínská, 2003, s. 98).

Podle definice Českého statistického úřadu je dovoz (import) a vývoz (export) chápán takto: „Dovoz vyjadřuje hodnotu zboží přijatého ze zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v tuzemsku. Celkový dovoz se tak skládá z přijetí ze států EU a dovozu ze zemí mimo EU. Vývoz vyjadřuje hodnotu zboží odeslaného do zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v zahraničí. Celkový vývoz se tak skládá z odeslání do států EU a vývozu do zemí mimo EU“ (Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zo>).

2.1.6 Clo, celní řízení, celní sazebník, e-customs

Clo řadíme mezi daně ze spotřeby a podléhá jim pouze zboží dovážené na území EU. Základem pro vypočtení celní hodnoty je fakturovaná cena zboží, k níž se připočítávají ještě další náklady, které musejí být vynaloženy v zahraničí. Takovými náklady jsou například doprava zboží na hranice EU, pojištění zboží v zahraničí, cena obalů atd. Sazba cla je relativní, tedy určená stanoveným procentem z celní hodnoty a je rozdílná podle toho, o jaký druh zboží se jedná a podle původu zboží.

Celní řízení probíhá v rámci celního dohledu, který vykonávají celní orgány. Výsledkem celního řízení je propuštění zboží do jednoho z celních režimů na území EU. V rámci EU zboží nepodléhá celnímu dohledu ani clu, neboť mezi členskými zeměmi je volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu. Celní režimy v případě dovozu zboží na území EU: volný oběh, dočasné použití, aktivní zušlechťovací styk, přepracování pod celním dohledem, uskladňování a tranzit. V režimu vnějšího tranzitu zboží dovážené do EU nemusí být procleno hned na hranicích, ale až v tuzemsku. Celní režimy při vývozu zboží: vývoz, pasivní zušlechťovací styk a tranzit. Osoba, ať už fyzická či právnická, která zboží dováží je takzvaným celním deklarantem a navrhuje celní režim, do kterého má být zboží propuštěno. Tato osoba je povinná uhradit celní dluh. Celní dluh je tedy povinnost zaplatit clo při dovozu. Jeho lhůta je 10 dní od ústního sdělení jeho výše celním úřadem, nebo do 10 dnů od doručení výměru cla (Vančurová, Láchová 2012, s. 247 - 250).

TARIC je společný integrovaný celní sazebník Evropského společenství. Skládá se ze všech sazeb cel a některých pravidel EU vztahujících se k vnějšímu obchodu EU. Každá položka má 10 místný číselný kód. Za úplnost a správnost sazebníku odpovídá Evropská Komise. Navíc Komise každodenně informuje elektronicky členské země o eventuelních změnách. Každým rokem vydává Komise aktualizovanou verzi celního sazebníku, který je platný celý následující rok. Je složený z 21 tříd a každá třída má několik kapitol, celkem sazebník obsahuje 97 kapitol (Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/aplikace/Stranky/taric-cz.aspx>).

Předně je tedy nutné zařadit konkrétnímu zboží jediný číselný kód ze sazebníku a příslušnému číselnému kódu je přidělena konkrétní celní sazba. Sazebník pracuje se třemi základními sazbami podle země původu: všeobecná, smluvní a preferenční. Nejčastěji používanou sazbou je preferenční, rovněž používanou mezi členskými zeměmi EU a obvykle bývá nulová. Ovšem nezbytnou podmínkou je prokázání země původu. Původ se prokazuje buďto předepsaným dokladem, který je úředně ověřený, anebo čestným prohlášením vývozce na faktuře. Způsob prokazování je závislý na hodnotě zásilky (Machková, 2002, s. 17 - 20).

E-customs je projekt, který má za cíl elektronické a harmonizované celnictví v EU. Smyslem je modernizace a elektronizace systému celního řízení za využití moderní technologie. Jde o vybudování bezpapírového celního prostředí napříč Evropu (Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/clo/e-customs/Stranky/default.aspx>).

Intrastat je statistickým nástrojem pro sběr a zpracování dat, pomocí kterého se sleduje obchod se zbožím mezi členy EU, který nazýváme intrakomunitární plnění. Systém plní daty tzv. „zpravodajské jednotky“ – subjekty registrované k DPH. Naproti tomu Extrastat je statistickým nástrojem pro sběr a zpracování dat týkající se obchodu se zbožím s třetími zeměmi, to znamená s nečleny EU. Intrastat a Extrastat jsou národním stupněm sběru statistických dat pro Eurostat, jenž je statistickým orgánem EU (Dostupné z: https://www.cnb.cz/docs/ARADY/MET_LIST/zo_cs.pdf).

2.2 Zahraničně-obchodní politika

Součástí obchodní politiky státu je zahraničně-obchodní politika státu. Hovoříme zde o prostředku státu k regulování vnějších ekonomických vztahů a nástroje pro vytváření vhodného vnitřního ekonomického prostředí.

„Obchodní politika státu je souhrnem záměrů, strategií, zásad, opatření, nástrojů, smluv a institucí, vytvářených a koncipovaných na úrovni vlády a směřující k podnikatelským subjektům domácími zahraničním“ (Kalínská, 2010, s. 92).

„Zahraničně obchodní politika je souhrn aktivit státu, kterými cílevědomě působí na zahraniční obchod své země. V závislosti na hospodářskou a sociální situaci na daném teritoriu bude toto působení zaměřeno liberálněji či protekcionističtěji. Důležitost zahraničně obchodní politiky pro určitou zemi ovlivňuje míra závislosti ekonomiky na zahraničním obchodě. Jejím cílem je pozitivně ovlivňovat tyto procesy. Souhrn zahraničně obchodních politik států, jejich vzájemné vazby a závislosti vytváří mezinárodní obchodní politiku. Hovoří-li se o tom, že je obchodní politika úzce spjata s vysoce kvalifikovanými styky jednotlivých států, je to dokladem toho, že pravidla mezinárodního obchodu jsou dána dlouhou řadou mezinárodních smluv a vytváří tak základní rámec pro aktivity států v této oblasti a to jak pokud jde o legislativu, tak i exekutivu“ (Dvořák, 2000, s. 11).

Zahraniční obchod je historicky nejstarší a dosud nejrozšířenější formou vnějších hospodářských vztahů. Jejich vliv na hospodářský vývoj jednotlivých zemí se podstatně prohloubil v celém období po 2. světové válce (v komparaci s meziválečným vývojem), v posledních desetiletích pak vývoj mezinárodního obchodu patří k nejdynamičtějším prvkům vývoje světové ekonomiky. Přitom jde o dynamický vývoj nejen v měřítku kvantitativním, nýbrž i z hlediska změn struktur zahraničně-obchodních toků jednotlivých zemí i celkového mezinárodního obchodu (Pouzarová, 1998).

Zahraničně obchodní politika není pouze činností státu, ale i činností soukromoprávních podnikatelských subjektů. Obsah těchto dvou činností je odlišný. Činnost státu v této oblasti se zaměřuje spíše na formulování určitého ekonomického klimatu ve vztahu k jiným státům a vytváření podmínek pro činnost podnikatelských subjektů. Na druhé straně obchodní politika firem se zaměřuje spíše na obchodní vztahy

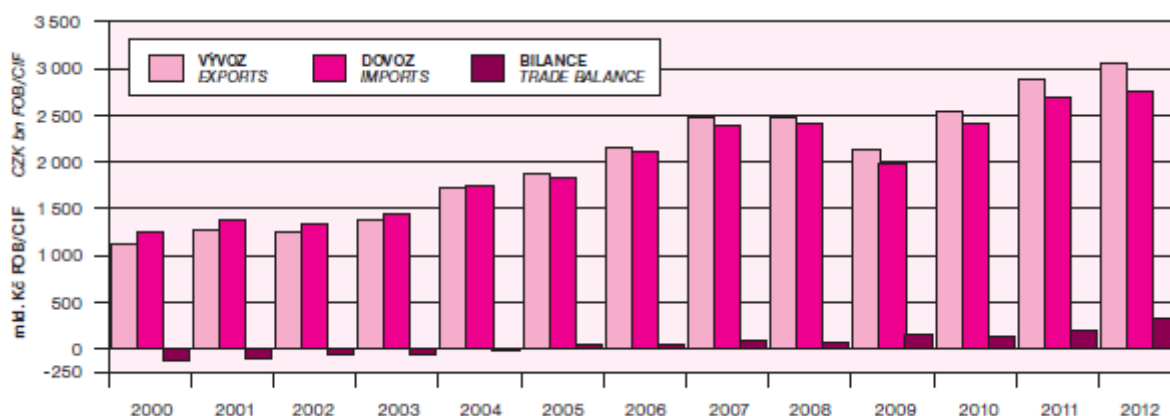
s jinými podnikatelskými subjekty, ať u v témže státě, anebo v ostatních zemích. (Dvořák, 2000, s. 10)

2.2.1 Zahraničně obchodní politika ČR

V České republice je orgánem odpovědným za tvorbu obchodní politiky Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) (Kalínská, 2010, s. 143).

„Vláda ČR na svém zasedání dne 14.3.2012 schválila vláda ČR na svém zasedání *Exportní strategii České republiky 2012 - 2020, která shrnuje celkovou vizi proexportních aktivit státu*“ Tato strategie stojí na třech pilířích: zpravodajství pro export, rozvoj exportu a podpora obchodních příležitostí. V této souvislosti definovala 12 prioritních zemí zájmových zemí (Brazílie, ČLR, Indie, Irák, Kazachstán, Mexiko, Ruská federace, Srbsko, Turecko, Ukrajina, USA, Vietnam) a 25 zájmových zemí (Angola, Argentina, Austrálie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Egypt, Etiopie, Chile, Ghana, Chorvatsko, Izrael, Japonsko, JAR, Kanada, Kolumbie, Maroko, Moldavsko, Nigérie, Norsko, Peru, Senegal, Singapur, SAE, Švýcarsko a Thajsko) (Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument103015.html>).

Graf č. 5 Vývoj zahraničního obchodu ČR

Zdroj: Statistická ročenka České republiky 2013

Česká republika vykazuje od roku 2005 kladnou bilanci, kdy vývoz převyšuje dovoz a tento trend si udržela dosud.

2.2.2 Nástroje obchodní politiky

Nástroje obchodní politiky dělíme na autonomní a smluvní, které plyne z právního základu dané země. Autonomní nástroje jsou začleňovány do obchodní politiky na základě jednostranného rozhodnutí suverénního státu s jinými suverénními státy na bázi mezinárodních ujednání. Smlouvou se rozumí politické ujednání upravující vzájemné hospodářské vztahy mezi smluvními stranami a stanovuje pro tyto vztahy rámcovou úpravu právního postavení fyzických a právnických osob jedné smluvní strany na území druhé strany. Obchodní dohody mohou být dvoustranné, vícestranné, nebo mnohostranné - dle počtu smluvních stran. Dvoustranné jsou někdy nazývané také jako bilaterální. Vícestranné dohody jsou uzavírány mezi určitými uskupeními, jako například EU, aj. Mnohostrannými dohodami jsou často označovány dohody WTO (Světová obchodní organizace), kde je základem společné respektování určitých principů fungování mnohostranného obchodního systému (Kalínská, 2010, s. 99 - 101).

„Autonomní prostředky obchodní politiky se od smluvních odlišují tím, že se neopírají o dvoustranný či mnohostranný shodný projev vůle dvou či více suverénů, tedy o mezinárodní smlouvu, ale o jednostranné rozhodnutí jednoho státu“ (Dvořák, 2000, s. 13)

2.2.3 Obchodní metody

V okamžiku, kdy má obchodník dostatek informací o trhu - na který hodlá vstoupit, musí se rozhodnout, zda zvolí přímou či nepřímou obchodní metodu a jestli jeho partner má být zprostředkovat nebo prostředník.

Přímá obchodní metoda se vyznačuje minimem prostředníků, nebo zprostředkovatelů a dochází k přímému kontaktu výrobce a spotřebitele. Přímou metodou probíhají především vládní zakázky, tendry, veřejné soutěže aj. Naopak nepřímá obchodní metoda se vyznačuje řadou mezičlánků, kterými jsou například dovozce, distributor, velkoobchod atd. a vývozce není v přímém kontaktu se spotřebitelem. Pod pojmem distributor si lze představit dovozce, velkoobchodníka apod., který dováží na svůj účet a rovněž pod svým jménem zboží prodává. Jejich fungování se váže na obchodní marži, která je zahrnuta v ceně produktu. Distributor může být výhradní, anebo nevýhradní. *„Výhradní (exkluzivní) distributor (prodejce) působí na trhu tak, že on je jako jediný*

oprávněn prodávat výlučně a) určitý výrobek na trhu, b) určitou firmu na trhu. Exkluzivita může mít obsah teritoriální nebo oborový.“ (Beneš, 2004, s. 267 - 268)

Nevýhradní (neexkluzivní) distributor je obchodní vztah, který se uskutečňuje na základě rámcové smlouvy, která se realizuje jednotlivými kontrakty. Nevýhodou těchto distributorských vztahů je nedostatek informací o trhu, poněvadž vývozce má jen zprostředkované informace vzhledem k faktu, že není v kontaktu se spotřebiteli. Zprostředkovatel je zástupce, agent nebo reprezentant, který jedná jménem vývozce a na jeho účet a obvykle neručí za platby dodávek. Odměňován je prostřednictvím provize.

Další z možností je vlastní zahraniční síť, která může mít různé podoby:

- a) s majetkovou účastí – to znamená, že vývozce má v zahraničí filiálku (vývozce vlastní 100 %) či afilaci (vývozce vlastní určitý podíl), ta může fungovat na zprostředkovatelské bázi a je odměněna marží
- b) zastupitelská kancelář, která funguje jako zástupce na trhu a její odměnou je provize
- c) jiná forma podle podmínek na daném trhu

Pro jakou podobu zahraniční sítě se rozhodnout není jednoduché, jde o nákladnou záležitost, a proto si ji mohou dovolit jen kapitálově silné firmy. (Beneš, 2004, s. 267 - 272)

2.3 Rizika v mezinárodním obchodě

Každý ekonomický proces je spojen s určitým rizikem, neboť jde o spolupůsobení mnoha různých faktorů. Skupina rizik spojených s mezinárodním obchodem je poměrně početná. Některá rizika jsou předvídatelná, některá rizika jsou nepředvídatelná a je potřeba je preventivně omezovat či zabezpečit. Hlavními typy rizik jsou tržní, komerční, přepravní, teritoriální či kurzové.

Tržní riziko nese každý podnikatelský subjekt, kdy kvůli změně tržních podmínek nedosáhne předpokládaných výsledků, nebo dokonce zaznamená ztrátu.

Komerční riziko je riziko plynoucí z nesplnění závazku ze strany obchodního partnera. Může jím být například odstoupení obchodního partnera od smlouvy, nebo špatné plnění kontraktu dodavatelem, nebo neodůvodněné nepřevzetí dodávky odběratelem či neschopnost, nebo neochota dlužníka zaplatit.

Přepravní riziko souvisí s obchodováním s hmotným zbožím. V průběhu dopravy může dojít ke ztrátám, nebo poškozením a škodu nese ten, kdo v ten okamžik nesl odpovědnost, ať už to byl prodávající, nebo kupující. Proto je nutné jasně vymezit místo a okamžik přechodu rizika z prodávajícího na kupujícího. Nejčastěji používané jsou v mezinárodním obchodě přepravní podmínky Incoterms vydávané ICC (Mezinárodní obchodní komorou).

Teritoriální rizika mají souvislost s nejistotou politického a ekonomického vývoje jednotlivých zemí jako jsou války, politické převraty a stejně tak s důsledky přírodních katastrof, uvalených embarg, nebo bojkotování zboží aj.

Kurzové riziko je možnost, že v důsledku nepříznivého vývoje kurzů bude muset účastník obchodu vynaložit vyšší náklady, než původně předpokládal.

Riziko odpovědnosti za výrobek souvisí s širokou ochranou spotřebitele na trzích některých vyspělých zemí – především EU a USA. Výrobce je vždy odpovědný za škody na zdraví či majetku, které mohou osoby utrpět v důsledku vad výrobku. (Machková, 2010, s. 161 - 171)

Historie psacích potřeb

Psací potřeby jako takové prošly vývojem, který je z dnešního pohledu fascinující, neboť touha lidí zachytit myšlenky, údaje, obrazy se v průběhu času nezměnila. Pokud se v krátkosti ohlédneme k úplným začátkům, nalezneme jeskynní malby vytvořené kusem ohořelého dřeva a hlíny staré 4000 let př. n. l. Kolem roku 3000 př. n. l. staří Egypťané zaznamenávali na papyrus údaje pomocí rákosových štětečků. Poté Římané vyvinuli takzvané stylus vyrobené z bronzu, které sloužily k rytí na tenké dřevěné destičky potažené vrstvou vosku. Některé stylus byly vyráběné z kostí. Následovalo období zhruba 600 – 1800 n. l., kdy se psalo převážně husími brky namáčenými v nádobce s inkoustem, který přišel do Evropy z Číny. Koncem 18. století byla vynalezena technologie výroby grafitové tuhy a to hned na dvou místech současně. Bylo to ve Francii panem Conté a v Rakousku panem Hardtmuthem. Zajímavé je, že oba si nechali svůj vynález patentovat a oběma bylo vyhověno. Rozdíl byl pouze v tom, že Conté vkládal do dřevěného pouzdra grafitovou tuhu obdélníkového profilu, kdežto Hardtmuth už pracoval s tuhou kulatého profilu, jaká se používá dodnes. Tento „obyčejný“ psací prostředek zůstal do dnešních dnů nepřekonan a technologie jeho

výroby se výrazně nezměnila. Následovalo 19. století, které se vyznačovalo pery, která tvořila násadka s kovovým perovým hrotem. Většinou se pro hroty používalo iridium, rhodium či osmium. Jako přelomový je považován objev plnicího pera z roku 1884 učiněný L. E. Watermanem, kdy je inkoust veden soustavou kapilár. K moderním psacím prostředkům patří bezesporu kuličkové pero vyvinuté pány J. Lazlo a G. Biro. Především v období druhé světové války byla prokázána jejich nesporná výhoda oproti plnicím perům. Byla vyrobena dokonce plnicí pera píšící pod vodou. U psacích potřeb s volným inkoustem či pastou, jako psacím médiem, hraje totiž významnou roli gravitace. Poté v 60. letech minulého století byly vyvinuté popisovače, nebo známější pod názvem fixy. Ve své podstatě jde o tampon napuštěný inkoustem, který je propojený filcovým hrotem a na principu vztlínání hrot absorbuje inkoust. Jako poměrně nové můžeme označit takzvané rollery a linery, které byly objeveny v 80. a 90. letech.

(Dostupné z: <http://www.ringpen.com/history.html>)

Dnešní psací prostředky ale mají i jiné ambice. Zaměřují se především na ergonomii psaní. To znamená, aby psací prostředek co nejlépe „pasoval“ do lidské ruky a psaní s ním bylo co možná nejsnazší. Jemné motorice ruky je věnována velká pozornost ze strany výrobců, neboť psaní je to co nás provází celým životem od školních let po stáří. Značná pozornost je v dnešní době i odlišnosti v držení psacích potřeb lidmi píšícími pravou rukou a lidmi píšícími levou rukou. Podle statistik je asi 30% populace leváky a 70% populace praváky. Ale nejen ergonomie je dnes upřednostňována, ale čím dál častěji se výrobci snaží společensky odpovědněji budovat svůj sortiment výrobků. Zapojují se do různých certifikačních systémů, pro přesnou identifikaci zdrojů potřebných materiálů. Nebo se snaží nezatěžovat více životní prostředí odpady a vyrábějí z recyklovaných materiálů, či nahrazují suroviny zatěžující životní prostředí za suroviny, které nezatěžují životní prostředí.

2.4 Legislativní opatření

Liberalizace mezinárodního obchodu je základní podmínkou rozvoje mezinárodního podnikání. V poslední době však volnému pohybu zboží brání technické překážky obchodu, kterou může být například povinnost dovozce či vývozce prokázat shodu technické specifikace výrobku dříve, než je mu přiděleno povolení umístit výrobek na trhu příslušné země.

Netarifní překážky obchodu jsou protekcionistickými nástroji, které státy využívají k ochraně domácí ekonomiky. Jejich význam v současnosti převyšuje význam tarifních (celních) nástrojů (Kalínská, 2010, s. 98).

Mezi technické překážky obchodu řadíme povinné doložení certifikátů, administrativní povolovací řízení, nebo třeba změny výrobních postupů tak, aby výrobky vyhovovaly požadavkům. Vyhovění takovýmto požadavkům každé jednotlivé země by představovalo obrovské náklady pro výrobce, a proto podnikatelé podporují technickou harmonizaci a normalizaci. (Machková, 2010, s. 127 - 128)

Psacích prostředků se týkají především tyto legislativní opatření EU: Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH), Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, Prováděcí nařízení (EU) č. 607/2012 povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky – pravidla pro systém náležité péče a pro četnost kontrol, Směrnice Evropského parlamentu a rady 94/62/ES o obalech a obalových odpadech a Směrnice 2009/48/ES o bezpečnosti hraček.

2.4.1 Regulovaná a neregulovaná sféra

V zásadě můžeme rozdělit zboží na regulovanou a neregulovanou sféru. Neregulovaná oblast výrobků neboli neharmonizovaná oblast, je volně obchodovatelná a neznamena pro spotřebitele žádné nebezpečí nebo ohrožení. Naproti tomu regulovaná oblast obsahuje takové výrobky, které mohou potenciálně způsobit újmu na zdraví spotřebitele, ohrozit jeho život či způsobit škody na majetku a životním prostředí.

Většina národních norem pro průmyslové výrobky je nahrazena evropskými směrnici neboli direktivami. Jde o technické požadavky, které jsou závazné pro všechny členské státy Evropské unie. V České republice je tato oblast ošetřena Zákonem o technických požadavcích na výrobky (Machková, 2010, s. 128 - 130).

„Dříve než je možné uvést výrobek na trh, je nutné ho správně kategorizovat. Výrobek může spadat do regulované a neregulované sféry. Do neregulované sféry patří produkty, které nepředstavují ohrožení oprávněného zájmu. Pro uvedení na trh těchto prodejních komodit platí pouze obecné požadavky bezpečnosti a nemusí se u nich posuzovat shoda. U regulovaných výrobků je tomu jinak. Do regulované sféry spadají například elektrická zařízení nízkého napětí, strojní zařízení, osobní ochranné pomůcky, tlakové nádoby, zařízení, které se používá v prostředí s nebezpečím výbuchu, spotřebiče plyných paliv a další, které vyžadují prohlášení o shodě. Prohlášení je potřeba vydat také na repasované a použité předměty“

(Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Ochrana-spotrebitele/technicke-pozadavky-na-vyroby-prohlaseni-o-shode-ce-atesty-a-certifikace.html>).

2.4.2 Technické normy

Výrobce je odpovědný za provedení postupů vedoucích k prohlášení o shodě výrobku s požadavky všech směrnic, které se k výrobku vztahují. Tyto postupy zahrnují prohlášení o shodě, typové zkoušky a spolupráci s notifikovanými orgány, vytváření a archivování technické dokumentace, kterou poskytují příslušným orgánům EU a v neposlední řadě také umístování označení CE. Notifikovanými orgány jsou zkušebny či certifikační komise, které schválila Komise EU. Pokud je výrobek označený CE, spadá do skupiny regulovaných výrobků a potvrzuje skutečnost, že prošel procesem posuzování shody a tudíž vyhovuje technickým požadavkům evropských směrnic. Za označování CE je zodpovědný výrobce, dodavatel, nebo distributor. Toto označení CE je nezbytným požadavkem, před uvedením výrobku na trh EU. Prohlášení o shodě zahrnuje také informaci, zda je výrobek vyroben podle evropských norem.

(Machková, 2010, s. 129)

Z technických norem je to především harmonizovaná norma s EU, která má označení ČSN EN 71 a vztahuje se k psacím potřebám. Samotná norma má 12 částí a část třináct je v přípravném procesu. Část 1 se týká mechanických a fyzikálních vlastností, část 2 definuje hořlavost, část 3 pojednává o migraci určitých prvků, část 4 – 8 se přímo netýká psacích potřeb, část 9 specifikuje požadavky na organické chemické látky, část 10 popisuje přípravu vzorků a extrakci, část 11 předepisuje analytické metody a část 12 uvádí způsob stanovení N-nitrosaminů a nitrosovatelných látek (Dostupné z: http://www.technicke-normy-csn.cz/943095-csn-en-71-3_4_20442.html).

2.4.3 Legislativa EU, národní legislativa ČR

Evropská unie se snaží o zachování svého hospodářského růstu a investuje do výzkumu a vývoje nových technologií. Stejně tak se ale snaží i o to, aby její působení na životní prostředí bylo co možná nejšetrnější. V souvislosti s touto myšlenkou upravuje i příslušná nařízení, ať už jde o vytváření nových či úpravu limitů u stávajících legislativních opatření.

Technické normy jsou nezávazné, dobrovolné a pouze doporučující. Rozlišujeme tři druhy technických norem:

- národní české normy (označované ČSN)
- evropské normy (označované např. EN)
- mezinárodní normy (označované např. ISO)

Řada norem evropských nebo mezinárodních je převzata do systému českých norem a proto se můžeme setkat i s označením ČSN EN. Evropské normy jsou v kompetenci Evropského výboru pro normalizaci (CEN) a české normy má na starost Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví.

Ovšem i neregulovaná oblast výrobků je ošetřena několika směrnicemi. Mezi ty nejdůležitější patří Směrnice o odpovědnosti za výrobek, která vymezuje odpovědnost výrobce za výrobek v případě, že ten způsobil spotřebiteli škodu, újmu na zdraví nebo dokonce smrt. Odpovědnost výrobce v případě újmy na zdraví či smrti je neomezená a odpovědnost výrobce za škodu na majetku je omezená. „*Výrobce se rozumí především výrobce finálního produktu nebo jeho součásti, výrobce, resp. Zpracovatel suroviny, osoba používající na výrobku ochrannou známku, dovozce výrobku do ES nebo dodavatel uvnitř Společenství, nelze-li nikoho jiného zjistit. Odpovědnost uvedených subjektů je společná.*“ Další směrnicí je Směrnice o všeobecné bezpečnosti výrobku, kdy je výrobce povinen podávat spotřebiteli informace o výrobku tak, aby mohl spotřebitel zvážit rizika v souvislosti s používáním produktu. Navíc distributoři nesmějí prodávat výrobky, o nichž vědí, že nejsou bezpečné. Mezi další směrnice patří například Směrnice o obalech a obalových odpadech, Směrnice o bezpečnosti hraček a řada dalších. (Machková, 2010, s. 129 - 130)

3. Metodika

Práce byla zpracována v několika fázích. První fáze se zaměřila na sběr a vyhodnocení sekundárních dat. Nejprve byla popsána obecná ekonomická situace Evropské unie. Dále se zaměřila na legislativní požadavky týkající se psacích potřeb a jejich změny, rozlišování skupin psacích potřeb, instituce, které se podílejí na vytváření legislativního rámce a sdružení, která vstupují do procesu vyjednávání a hájí zájmy výrobců. Vymezení základních pojmů v mezinárodním obchodě bylo nedílnou součástí této práce, nutné pro následné nastínění souvislostí s vybranou oblastí obchodu s psacími potřebami. Jednalo se o sběr a studium sekundárních dat v podobě dostupné odborné literatury a internetových zdrojů. Jejich výčet je uveden v závěru této práce. Pro porovnání dřívějšího se současným stavem je zde zmíněna krátce i její historie.

Ve spolupráci s Celním úřadem Praha Ruzyně byly získány údaje potřebné pro posouzení vlivu zpřísnění legislativních požadavků EU u psacích potřeb na dovoz a vývoz těchto komodit z třetích zemí.

V další fázi byla analyzována situace na trhu psacích potřeb a předpoklad dalšího vývoje v legislativní oblasti, a to metodou řízeného rozhovoru se zástupcem vybrané firmy zabývající se výrobou psacích potřeb.

V dotazníkovém šetření byli osloveni všichni výrobci psacích potřeb působící na území České republiky. Následně jsou stručně charakterizovány tři vybrané nejvýznamnější výrobní společnosti v České republice zabývající se výrobou psacích potřeb, které byly osloveny v dotazníkovém šetření. Shrnutí těchto poznatků bude obsaženo v závěru této práce.

4. Vlastní práce

4.1 Analýza stavu trhu psacích potřeb EU

Nejprve jsem se zaměřila na evropské výrobce psacích potřeb. Zjistila jsem, že EWIMA (European Writing Instrument Manufacturer's Association) je organizace, která sdružuje výrobce psacích potřeb a působí v 10 evropských zemích. Celkem sdružuje 64 výrobců psacích potřeb. Ewima je nezávislá asociace se sídlem v německém Norimberku. Je financována výhradně svými členy, což zaručuje její nezávislost a odpovědnost pouze vůči členům. Ewima reprezentuje specifické zájmy předních výrobců psacích potřeb v Evropě vůči orgánům státní správy, nevládním organizacím, veřejnosti a normalizačním institucím (např. CEN, ISO, DIN aj.). S přehledem nepočteněji jsou výrobci psacích potřeb zastoupeni v Německu. Umožňuje výměnu informací a zkušeností nejen mezi členy, ale i s výrobci v USA a Japonsku. Roční členský poplatek je cca 1.000 €. Pravidelně se konají společná setkání jak EWIMA, tak EPMA (European Pencil Manufacturers Association) Evropská asociace výrobců dřevěných tužek. Přičemž EPMA je užší uskupení, jehož členy jsou jen výrobci dřevěných tužek a funguje v rámci Ewima. Sdružuje 13 předních výrobců dřevěných tužek, mezi které řadíme: Koh-i-noor Hardtmuth (CZ), BIC (FR), COMET Denecke (DE), Faber-Castell (DE), Lyra (DE), Schwan-STABILO (DE), STAEDTLER (DE), Cumberland Pencil (GB), STAEDTLER (GB), FILA (IT), bruynzeel-sakura (NL), Caran d'Ache (CH) a Adel (TR). Přehled členských zemí sdružení EWIMA je v Příloze č. 2.

Obdobné sdružení 38 výrobců psacích potřeb existuje také v severní Americe. WIMA (Writing Instruments Manufacturer's Association) asociace výrobců psacích potřeb v USA, Kanady a Mexika. Sídlo asociace je ve Washingtonu v USA. Legislativní opatření se značně liší od těch evropských.

Dalším významným sdružením výrobců psacích potřeb je JWIMA (Japan Writing Instruments Manufacturers Association). Tato asociace má v současné době 62 členů, mezi nimiž je i JPMA, což je užší uskupení výrobců dřevěných tužek. Je to obdoba evropské EPMA.

Pozoruhodné je ovšem, že tyto tři významná sdružení EWIMA, JWIMA a WIMA se vzájemně informují a setkávají, ačkoliv si ve skutečnosti konkurují.

Na vyžádání jsem obdržela od Celního úřadu data týkající se dovozu 5 hlavních druhů psacích potřeb za posledních 5 let, abych zjistila, zda zpřísnění legislativních požadavků vedla k snížení dovozu psacích potřeb z třetích zemí.

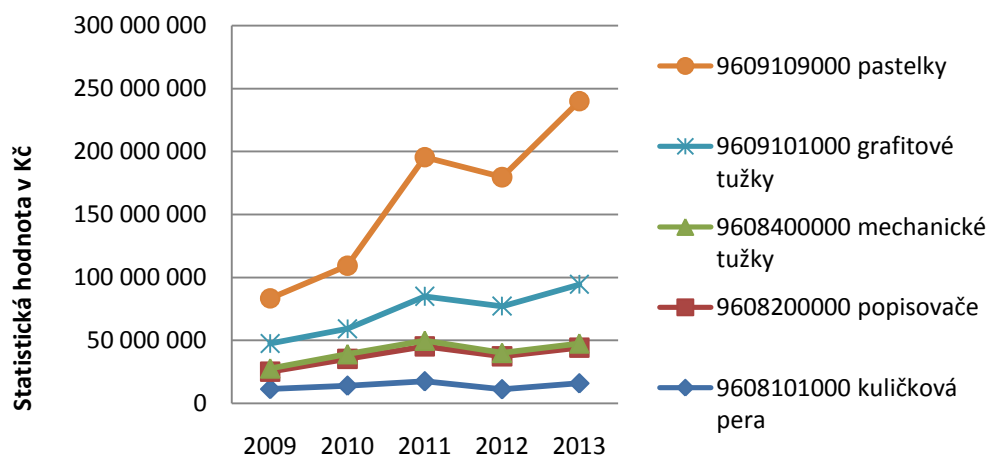
Tabulka č. 2 Vybrané komodity

Kombinovaná nomenklatura	popis komodity
9608101000	Kuličková pera na tekutý inkoust - pera s otočnou kuličkou
9608200000	Popisovače, značkovače a zvýrazňovače s plstěným nebo jiným pórovitým hrotem
9608400000	Patentní tužky
9609101000	Tužky, s tuhou z grafitu v pevné pochvě
9609109000	Tužky a pastelky, s tuhou v pevné pochvě (kromě s tuhou z grafitu)

Zdroj: Taric

Dovoz a vývoz psacích potřeb mezi EU a třetími zeměmi:

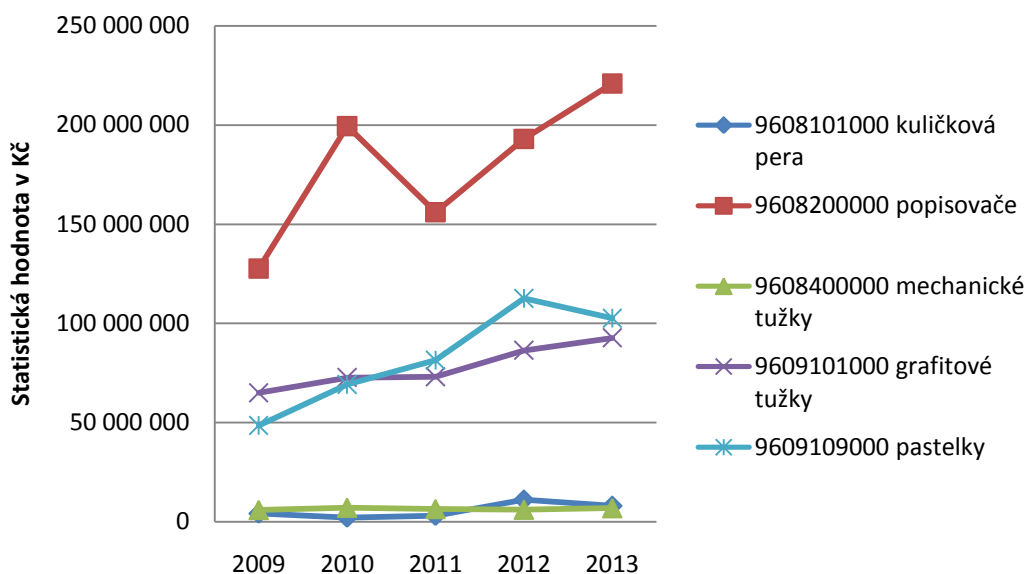
Graf č. 6 Vývoj dovozu psacích potřeb do EU z třetích zemí

Zdroj: celní úřad - Extrastat

Ze získaných údajů je jasně patrný významný nárůst dovozu do EU zvláště u pastelek. Domnívám se, že tento stav je způsoben rozšiřováním podnikatelských aktivit evropských výrobců mimo území EU. Části jejich výrob jsou přesouvány do zemí s nižší cenou lidské práce a výhodnějšími nákupními cenami surovin pro výrobu.

Graf č. 7 Vývoj vývozu psacích potřeb z EU do třetích zemí

U grafitových tužek a hlavně u popisovačů zaznamenáváme nárůst vývozu. Naproti tomu pastelek a kuličkových per je od roku 2012 mírný pokles. Mechanické tužky si udržují svou stabilní úroveň vývozu. Domnívám se, že tak prudký nárůst vývozu u popisovačů od roku 2012 je způsoben tím, že jeden z největších producentů popisovačů – Japonsko stihlo silné zemětřesení a tsunami 11. března 2011. V důsledku toho výrobci z EU pohotově zareagovali na zvýšenou poptávku po této komoditě na světovém trhu.

4.2 Řízený rozhovor se zástupcem vybrané výrobní firmy

Z řízeného rozhovoru s ing. Jitkou Gutwirthovou, která je vedoucí laboratoře ve firmě Schwan-Stabilo ČR s.r.o. jasně vyplynulo, že je nezbytné soustavně sledovat a reagovat na změny v legislativní oblasti, která se neustále mění. V této práci není možné zcela obsáhnout celou šíři těchto nařízení, a proto se zaměřím na ty nejdůležitější z nich, které se týkají oblasti psacích potřeb.

V souvislosti s požadavky na vlastnosti, kvalitu a složení psacích potřeb je nutná součinnost různých oddělení napříč výrobní firmou. Zvyšující se nároky na výrobky musí být promítnuté do nákupních činností, logistických opatření, výrobních úseků, oddělení vývoje a marketingu, prodejního oddělení a v neposlední řadě do kontroly kvality. Budeme-li hovořit konkrétně, jde o splnění následujících právních požadavků:

Zákon o ochraně spotřebitele č. 634/1992 Sb.

Zákon o ochraně veřejného zdraví č. 258/2000 Sb.

Zákon o obecné bezpečnosti výrobků č. 102/2001 Sb.

Chemický zákon č. 350/2011 Sb.

Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH)

Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí

Prováděcí nařízení (EU) č. 607/2012 povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky – pravidla pro systém náležité péče a pro četnost kontrol

Směrnice Evropského parlamentu a rady 94/62/ES o obalech a obalových odpadech

Směrnice 2009/48/ES o bezpečnosti hraček

Nařízení vlády o technických požadavcích na hračky č. 86/2011 Sb.

Technická norma ČSN EN 71

Z výše uvedených právních požadavků znamenalo pro výrobce psacích potřeb asi nejrozsáhlejší zásah do výrobního programu Nařízení vlády č. 86/2011 Sb. o technických požadavcích na hračky. Nařízení mimo jiné obecně definuje pojem „hračka“, povinnosti výrobce, nástupce, dovozce a distributora, způsob prokazování shody, zhodnocení bezpečnosti, požadavky na technickou dokumentaci, informační povinnosti a v neposlední řadě také pravidla a podmínky pro připojování označení CE. Je definováno, které psací prostředky jsou pokládány za hračky, a tudíž musí splňovat požadavky pro přidělení označení CE a na psací prostředky, které nejsou pokládány za hračky a nenesou označení CE. Výrobky spadající do kategorie hraček bylo nutné podrobit zkouškám příslušné autorizované instituce – např. Státní zkušebny. Do této skupiny psacích potřeb pokládaných za hračky patří například dřevěné pastelky, voskovky, křídly, pastele atd. Tyto výrobky musí nést označení CE přímo na výrobku, nebo alespoň na obalu. Legislativa přesně udává pravidla pro použití a podobu

piktogramu CE. Navíc pokud existuje nějaké potenciální riziko v souvislosti s používáním výrobku, musí být na něj výslovně upozorněno výrobcem a to opět buďto přímo na výrobku, nebo na obalu a navíc ve všech jazycích trhů, kam se zboží dodává. Vzhledem k jazykové různorodosti trhů, na které firmy vyvážejí, to bývá velmi často problém nejen co do dostatku místa na výrobku, ale i technologicky. Z toho jasně vyplývá, že tato opatření si vyžádala nemalé náklady.

Převzatá norma ČSN EN 71 se rovněž vztahuje k psacím potřebám – tedy přesněji některé její části. Samotná norma má 12 částí a část třináct je v přípravném procesu. Část 1 se týká mechanických a fyzikálních vlastností, část 2 definuje hořlavost, část 3 pojednává o migraci určitých prvků, část 4 – 8 se přímo netýká psacích potřeb, část 9 specifikuje požadavky na organické chemické látky, část 10 popisuje přípravu vzorků a extrakci, část 11 předepisuje analytické metody a část 12 uvádí způsob stanovení N-nitrosaminů a nitrosovatelných látek. 13 část, která se připravuje, se bude týkat stolních her podněcujících čichové vjemy, kosmetických souprav a her podněcujících chuťové vjemy. Části této normy 9, 10 a 11 jsou ještě stále dobrovolné, předpokládá se ale její harmonizace v období 2015/2016. Řada firem se ale už teď snaží připravit, neboť vývoj a změny produktů nejsou otázkou několika málo měsíců.

Velmi významně zaměstnává výrobce i Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek – tzv. REACH – což je zkratka Registrace, Evaluace a Autorizace Chemických látek. Jde o novou chemickou legislativu, kterou vydala Evropská unie. Zabývá se chemickými látkami, které jsou na území EU vyráběné, nebo na její území dovážené v množství větším než 1 tona ročně. Tyto látky musejí být v průběhu 11 let registrované. Tato směrnice je pokládána za jednu z nejsložitějších směrnic Evropské unie. Evropská agentura pro chemické látky (ECHA) sestavila seznam nebezpečných chemikálií – tzv. „látek vzbuzující mimořádné obavy“ a postupně k nim přidává další. Tomuto seznamu se říká SVHC list. Jedná se o látky karcinogenní, mutagenní, reprotoxické, perzistentní, bioakumulativní a toxické – velmi diskutované jsou například v poslední době ftaláty, které patří do skupiny reprotoxických látek, to znamená reprodukci ohrožující látky. Ve výsledku by měla být každá chemická látka přeregistrována a poté registrována do určeného data. V rámci registrace bude agentuře ECHA předána potřebná dokumentace, osvědčení o výsledcích testů. Používání některých chemických látek bude ECHA povolovat pouze v určitých případech a jen v limitovaném množství, které stanoví. Je

jasné, že výrobci budou muset zasahovat do svých výrobních postupů, receptur a skladby surovin, aby do roku 2020 používaly už jen chemické látky, které budou známé, zaevidované, schválené a nebudou poškozovat zdraví člověka ani životní prostředí.

Stranou nezůstávají ovšem ani obaly pro psací potřeby, o kterých pojednává Směrnice Evropského parlamentu a rady 94/62/ES o obalech a obalových odpadech. Řada obalů složí k ochraně produktu pouze po dobu, než se dostane ke konečnému spotřebiteli, poté se stane odpadem, který zatěžuje životní prostředí. S ohledem na tuto skutečnost tato směrnice určuje nejvyšší přípustnou koncentraci těžkých kovů v obalu na 100 ppm (jednotka, která znamená počet dílů či částic na jeden milion – z angl. „parts per million“). Jde o kadmium, šestimocný chrom, olovo a rtuť.

4.3 Dotazníkové šetření výrobců psacích potřeb v ČR

Nejvýznamnějšími výrobci psacích potřeb na území České republiky jsou tyto firmy: Centropen, Faber-Castell, Koh-i-noor Hardtmuth a Schwan-STABILO.

V dotazníkovém šetření jsem oslovila obchodní manažery těchto čtyř nejvýznamnějších výrobců psacích potřeb v České republice. Tento reprezentativní vzorek výrobců byl vybrán záměrně, neboť tyto firmy mají největší vliv a tržní podíl v oblasti psacích potřeb v ČR. Řazení není dle významnosti, ale čistě v abecedním sledu.

Centropen a.s.

Historie firmy sahá až do roku 1940, kdy se v malé dílně v Dačicích začala vyrábět plnicí pera. V minulosti byl Centropen jedním z výrobních závodů výrobního gigantu Koh-i-noor Hardtmuth. V roce 1990 se ze státního podniku stala akciová společnost plně vlastněná státem. Poté následovala v roce 1992 privatizace a z Centropenu se stala veřejně neobchodovatelná akciová společnost, jíž je dosud. Jedná se o ryze českou společnost. Sídlo společnosti je v jihočeských Dačicích. Obchodní kanceláře se nacházejí v Praze (pro export) a v Kysuckém Novém Městě na Slovensku. Vyráběný sortiment se úzce specializuje na tyto výrobky: plnicí pera, popisovače, zvýrazňovače, linery a rollery. Patří mezi střední firmy s počtem zaměstnanců 250 – 499 (v roce 1998 to bylo 628 zaměstnanců).

A.W. Faber-Castell Česká republika, spol. s r.o.

Dalším významným výrobcem psacích potřeb v České republice je Faber-Castell. Jedná se o dceřinou společnost holdingu, který sídlí v německém městě Stein. Podnik vlastní hrabě Anton Wolfgang Faber-Castell – už 8. Generace rodiny. Součástí holdingu je 14 výrobních závodů v 10 zemích světa. Jeden z výrobních závodů se také nachází v jihočeském městě Hluboká nad Vltavou. Prodej se uskutečňuje prostřednictvím 20 prodejních organizací a firma se reprezentuje ve více než 120 zemích světa. Česká firma spadá do kategorie podniků s 50-99 zaměstnanci.

Koh-i-noor Hardtmuth a.s.

Je největším českým výrobcem psacích potřeb. Firma Koh-i-noor byla založena v roce 1790 ve Vídni Josefem Hardtmuthem. Výroba psacích potřeb na území Čech se datuje už od roku 1848, kdy byla výroba přesunuta z Vídně do Českých Budějovic, kde dodnes sídlí vedení firmy. Nyní se Koh-i-noor Holding nesoustřeďuje pouze na psací potřeby, ale působí také v oblasti výroby zdravotnických pomůcek, strojírenství, energetice a automobilovém průmyslu. Psací potřeby firma vyrábí v 8 výrobních závodech nejen v Čechách, ale také v Bulharsku, Rusku a Číně. Výrobní portfolio je nejširší ze všech čelních výrobců v ČR. Své výrobky prodává ve více než 70 zemích světa prostřednictvím dceřiných společností, exkluzivních zastoupení a agentur. Patří mezi velké podniky zaměstnávající 500-999 zaměstnanců.

Schwan-STABILO ČR s.r.o.

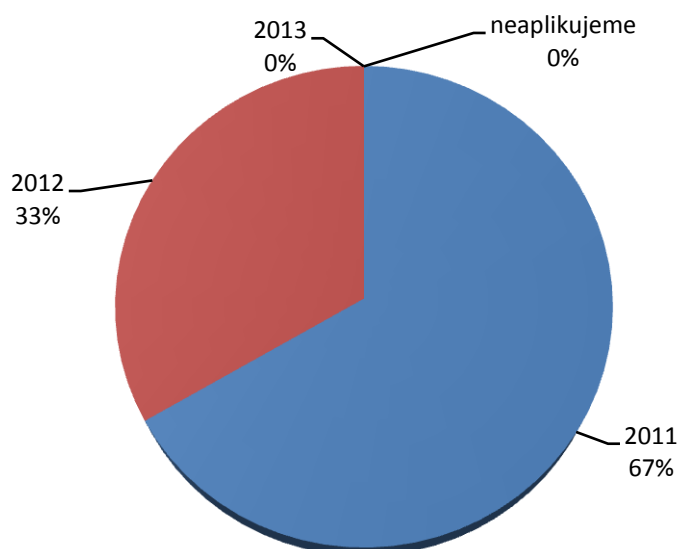
STABILO je dceřinou společností německého holdingu, který má sídlo v německém Heroldsbergu. Holding je vlastněn už pátou generací rodiny Schwanhäuser. Firma byla založena v roce 1855 v Norimberku. Ve třech výrobních závodech vyrábí psací potřeby na 1 300 zaměstnanců. V Čechách se nachází jeden ze tří výrobních závodů, který se specializuje na výrobu dřevěných psacích potřeb, plastové psací potřeby a balení STABILO produktů. Distribuce je zajišťována prostřednictvím dceřiných společností a agentur. Společnost se aktivně účastní různých certifikačních systémů, neboť společenská odpovědnost je velmi významnou částí podnikové kultury a filozofie. Co do velikosti se firma v ČR řadí mezi středně velké společnosti s 250 – 499 zaměstnanci.

Výše uvedené firmy jsem oslovila v dotazníkovém šetření, kde jsem se zaměřila na otázky spojené se zpřísněnými legislativními požadavky na psací potřeby, způsoby obchodování se zeměmi v EU a jejich přístupu k environmentálním otázkám.

Z uvedených čtyř firem se Faber-Castell odmítl účastnit dotazníkového šetření. Odpovídalo tedy jen 75% respondentů.

1 Od kterého roku aplikujete ve výrobě psacích potřeb Nařízení vlády ze dne 9. března 2011 o technických požadavcích na hračky?

Graf č. 8 Aplikace Nařízení vlády z 9. března 2011

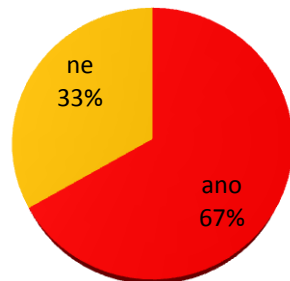

Zdroj: autorka, 2014

Z výsledků je patrné, že většinou se firmy snažily zavést opatření pro splnění nařízení vlády ještě v roce 2011. Nařízení vešlo v platnost 20. července 2011. Je ale pochopitelné, že některé změny nebylo možné zapracovat už v roce 2011. Například nalezení vhodné náhrady určité výrobní suroviny, její dozkoušení ve výrobě a otestování zkušebnou je zdlouhavá záležitost.

2 Způsobuje vám toto nařízení komplikace ve výrobě?

Graf č. 9 Komplikace ve výrobě

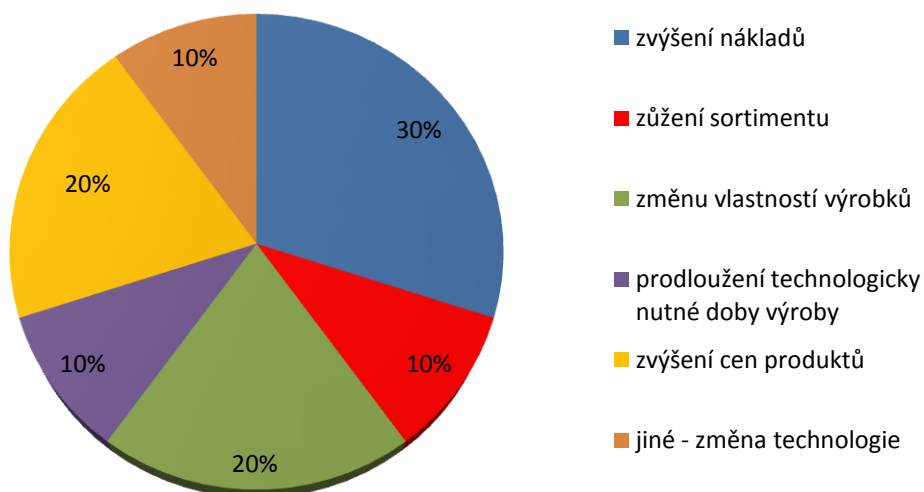

Zdroj: autorka, 2014

Komplikace ve výrobě způsobovalo toto nařízení dvěma ze tří oslovených firem. Domnívám se, že některou z firem nebyly přísnější legislativní opatření komplikací, neboť už před jejich zavedením splňovaly požadované limity u svých výrobků.

3 Znamenaly tyto komplikace pro vás:

Graf č. 10 Druhy způsobených komplikací ve výrobě

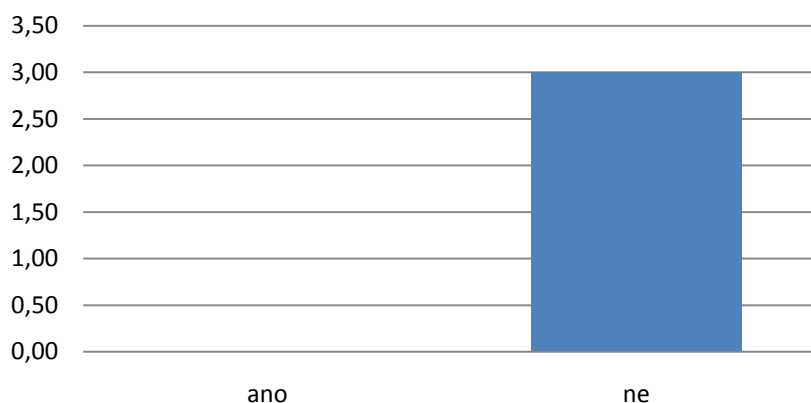

Zdroj: autorka, 2014

V důsledku nutných opatření ve výrobě, souvisejících s Nařízením vlády z 9. března 2011, došlo u výrobců psacích potřeb především ke zvýšení nákladů, které dále pak vedly k zvýšení cen výrobků a změně vlastností výrobků vynucenými náhradami komponentů. A nakonec tato opatření vedla v některých případech k zúžení sortimentní nabídky, prodloužení technologicky nutné doby výroby a někdy dokonce k úplné změně technologie výroby.

4 Zvýšil se váš podíl vývozu do zemí EU po zavedení přísnějších legislativních opatření?

Graf č. 11 Zvýšení podílu vývozu do EU

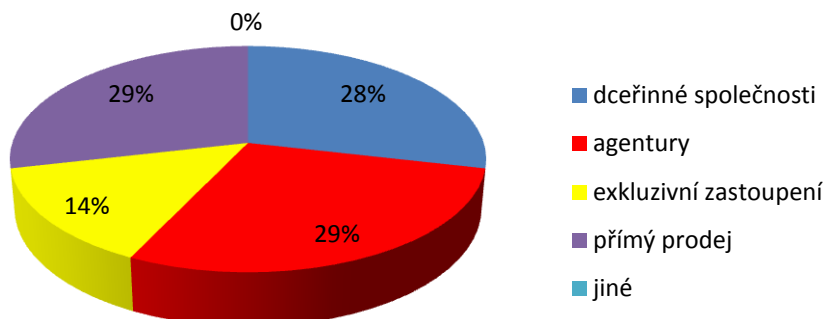

Zdroj: autorka, 2014

Výrobci jednohlasně konstatovali, že nedošlo k zvýšení podílu vývozu jejich výrobků do zemí EU po zavedení přísnějších legislativních opatření. Z toho vyplývá, že výrobky evropských výrobců z EU nenahradily ty dovážené z třetích zemí.

5 Způsoby obchodování vaší společnosti se zeměmi v rámci EU

Graf č. 12 Způsoby obchodování se zeměmi EU

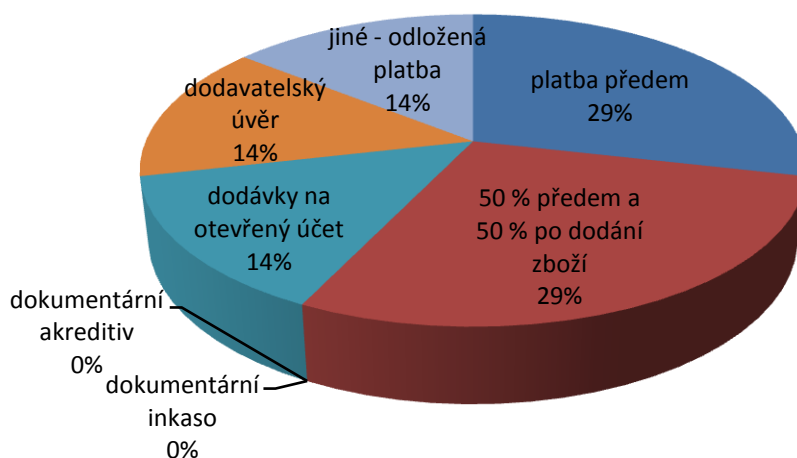

Zdroj: autorka, 2014

Oslovené firmy ve většině případů obchodují s ostatními členskými zeměmi EU způsobem přímého prodeje, prostřednictvím dceřiných společností a agentur. V menší míře pak prostřednictvím exkluzivního zastoupení, z čehož je patrné, že výrobci jsou opatrní v udílení exkluzivních zastoupení. Z toho vyplývá, že upřednostňují přímý kontakt se zákazníkem a s minimem prostředníků.

6 Jaké formy plateb používáte při obchodování se zeměmi v EU?

Graf č. 13 Formy plateb při obchodu s EU

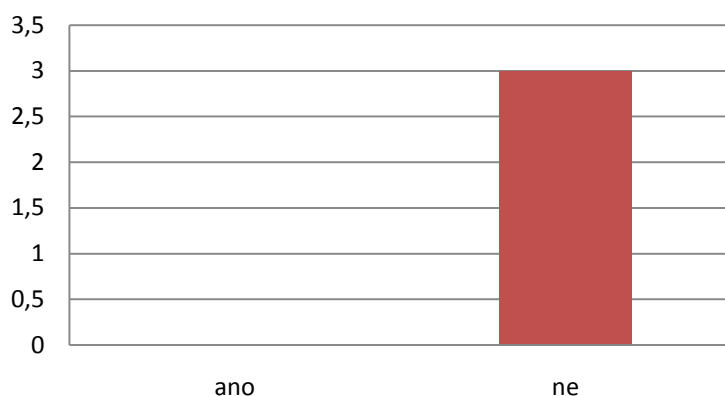

Zdroj: autorka, 2014

Dokumentární akreditiv a dokumentární inkaso nejsou v rámci obchodování mezi členskými zeměmi EU používány. Domnívám se, že je to dáno jejich složitějším zpracováním a nákladovou náročností těchto forem plateb. Největší podíl zaujímají platba předem a ve stejné výši platba 50 % předem a 50 % po dodání zboží. V menší míře se pak používají formy plateb, kterými jsou dodavatelský úvěr, dodávky na otevřený účet, či odložená platba. Z výše uvedeného vyvozují, že tyto méně používané formy plateb fungují mezi zavedenými, dlouholetými a důvěryhodnými obchodními partnery.

7 Zajišťujete své obchody se zeměmi v EU např. prostřednictvím společnosti EGAP?

Graf č. 14 Zajišťování obchodů s EU

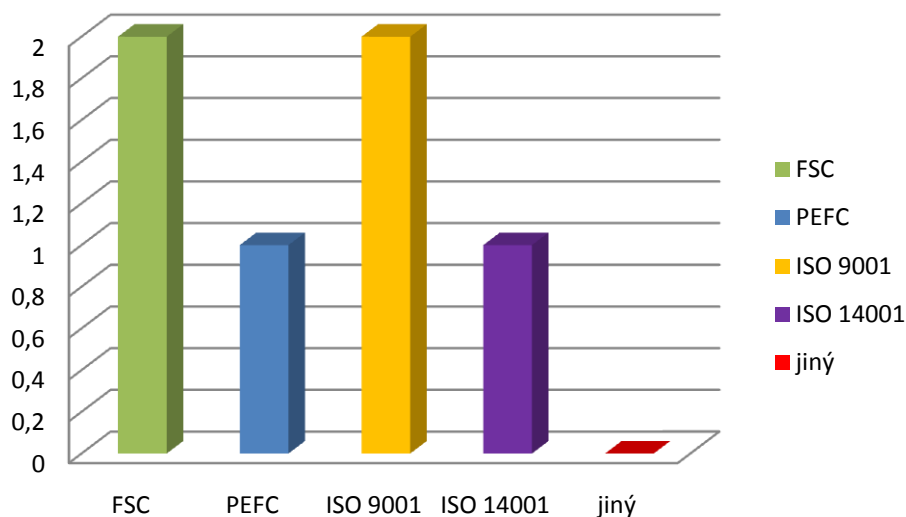

Zdroj: autorka, 2014

Firmy nezajišťují své obchody v rámci EU. Oslovené firmy zřejmě považují obchody s členskými zeměmi za méně rizikové a snáze vymahatelné, oproti obchodům s třetími zeměmi.

8 Je vaše společnost držitelem certifikátu:

Graf č. 15 Druhy certifikačních systémů

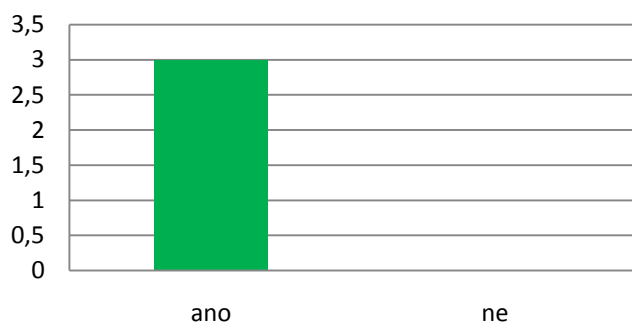

Zdroj: autorka, 2014

Čeští výrobci se zapojují do certifikačních systémů. Systémy FSC a PEFC jsou podobné a zaměřují se přesnou identifikaci zdrojů dřeva od pěstitele lesních porostů, přes zpracovatele dřeva až po výrobce produktů. Neméně důležité jsou také systémy ISO, kdy ISO 9001 je ISO 14001 zahrnuje nejen vliv výroby na životní prostředí, ale také třeba zacházení s odpady a přístup k recyklaci. V tom spatřuji pozitivní přístup výrobců k společenské odpovědnosti.

9 Podstoupila vaše společnost Etický a sociální audit?

Graf č. 16 Podstoupení Etického a sociálního auditu

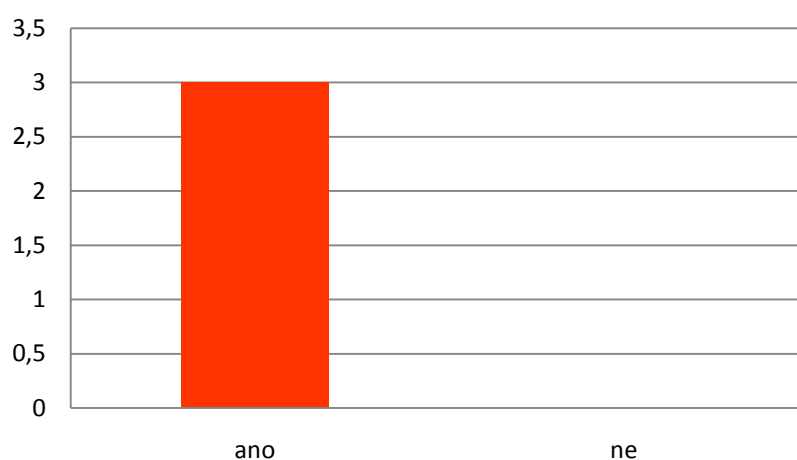

Zdroj: autorka, 2014

Všechny oslovené firmy podstoupily Etický a sociální audit. Toto pokládám za velmi pozitivní výsledek, neboť podstoupení takového auditu nenařizuje žádný zákon. To znamená, že jeho podstoupení je skutečně dobrovolné. Jde o strategické rozhodnutí vedení firmy, když se rozhodne pro Etický a sociální audit. Je to jasný signál, že etika transparentnost a informovanost je pro firmu důležitá, vedení záleží na názorech zaměstnanců a zdravém pracovním klimatu uvnitř firmy.

10 Jsou součástí vašeho výrobního programu výrobky šetrné k životnímu prostředí?

Graf č. 17 Výrobky šetrné k životnímu prostředí

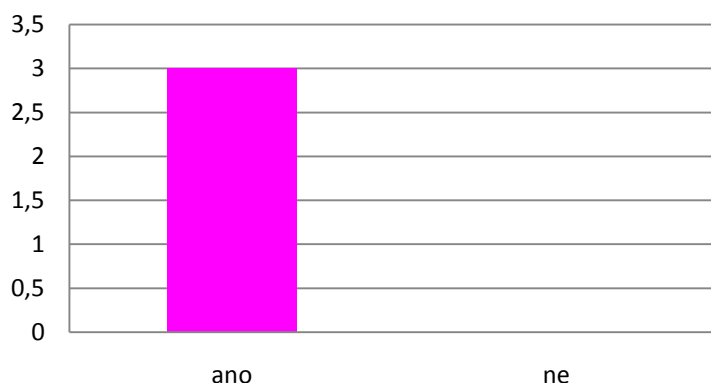

Zdroj: autorka, 2014

Výrobci si uvědomují nutnost změny přístupu k životnímu prostředí a environmentálním otázkám obecně. Stále častěji zařazují do svého výrobního programu produkty šetrné k životnímu prostředí, například použitý materiál je recyklovaný, nebo v přírodě snadno odbouratelný. Stranou nezůstávají ani obaly, jako příklad lze uvést náhrady plastových pouzder pro psací prostředky v PVC za odbouratelná polypropylenová pouzdra. I v tomto spatřuji výrazný posun ve společenské odpovědnosti firem.

11 Je pro vaše výrobky důležitá ergonomie psaní?

Graf č. 18 Důležitost ergonomie výrobků

Zdroj: autorka, 2014

Co se týče ergonomie psacích potřeb, všichni dotázaní výrobci odpověděli, že je pro ně důležitá. Jde o trend posledních let, kdy řada výrobců spolupracuje s předními odborníky z oblastí psychologie, pediatrie, pedagogiky, ale i s výzkumnými pracovníky. Smyslem je nabízet takové psací potřeby, které budou mít pohodlné a přirozené držení při psaní, nebudou zbytečně namáhat ruku a budou rozvíjet jemnou motoriku dětské ruky. Tento směr posouvá psací potřeby na vyšší příčky v jejich vývoji, neboť už nejde jen o zanechání stopy na papíře.

4.6 Návrhy a doporučení

Z výsledků analýzy je patrné, že na poli mezinárodního obchodu s psacími potřebami je silné konkurenční prostředí. Výrobci se snaží umístit své výrobky na trzích v relativní blízkosti svých výrobních a distribučních centrál, neboť s tím jsou spojené nižší přepravní náklady. Tyto náklady se s větší vzdáleností stávají stále významnější složkou prodejní ceny, proto by bylo účelné zaměřit se na požadavky těchto zemí. Důkazem toho je zpráva Evropské unie, která udává, že $\frac{2}{3}$ obchodu probíhají mezi členskými zeměmi navzájem. Navíc EU je nejdůležitějším vývozcem a současně dovozcem na světě, ačkoliv počet obyvatel EU tvoří pouhých 7 % světové populace. Aby výrobci obstáli, měli by více investovat do výzkumu a vývoje nových technologií, aby jejich produkty nabízely více než jejich konkurenti. Může to být další funkčnost psacího prostředku, jako například jeho použitelnost nejen pro psaní, ale také pro elektronická dotyková zařízení. Nebo jejich jedinečná konstrukce odpovídající

posledním poznatkům z oblasti ergonomie. Tak se stanou jejich výrobky jedinečné na trhu, zvýší se jejich konkurenceschopnost a získají větší tržní podíl.

5. Závěr

Hlavním cílem práce bylo analyzovat stav trhu psacích potřeb v rámci Evropské unie. Výsledky ukazují na silné konkurenční prostředí v této oblasti. Na území členských států EU je více než 60 výrobců psacích potřeb, kteří se sdružují a spolupracují pod záštitou asociace EWIMA. Tato organizace zastupuje výrobce při vyjednávání s Evropskou komisí a dalšími institucemi, poskytuje informační a poradní služby výhradně členům asociace. Navíc zprostředkovává širší spolupráci ještě s dalšími dvěma sdruženími výrobců psacích potřeb, kterými jsou WIMA pro Kanadu, Mexiko a USA a JWIMA pro Japonsko. V souvislosti s harmonizací legislativních opatření jednotlivých členských zemí se společnou legislativou EU zastává EWIMA důležitou roli.

Legislativní opatření EU jsou zaměřena zejména na ochranu spotřebitele, zdravotní nezávadnost, bezpečnost, ochranu životního prostředí a v neposlední řadě na nakládání s odpady a chemickými látkami. Požadavky na tyto oblasti u psacích potřeb se v posledních letech zvyšují. Jde především o snižování limitu obsahu vyjmenovaných látek, jejich evidenci, schvalovací řízení a nároky na označování výrobků. S tím úzce souvisí požadované dokumentace a archivace údajů pro pozdější dokladování a dokazování v případě sporu či neshody. Tato opatření spadají do oblasti netarifních opatření, která mají sloužit pro ochranu vnitřního trhu.

Tato práce nemůže zcela a detailně obsáhnout problematiku psacích potřeb, neboť ve světě se nacházejí tisíce výrobců psacích potřeb. Nelze postihnout všechny aspekty jmenované oblasti obchodu. Proto bylo dotazníkové šetření zaměřeno na vybraný reprezentativní vzorek třech výrobců psacích potřeb působících v České republice, jakožto jedné z členských zemí Evropské unie.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že zavedení přísnější legislativních požadavků znamenalo pro výrobce zvýšení nákladů a způsobilo celou řadu komplikací ve výrobě. Šlo například o změnu vlastností výrobku, prodloužení doby pro výrobu, nebo dokonce úplnou změnu technologie výroby. Výrobci se shodli na tom, že zpřísnění legislativních požadavků nevedlo ke zvýšení jejich tržního podílu na trhu Evropské unie.

Výrobky pocházející z EU, které splňují přísnější legislativní požadavky, by měly mít v tomto směru určitou konkurenční výhodu oproti jiným výrobkům, které je nesplňují, anebo jejich požadavky nejsou tak vysoké. Otázkou bylo, zda dojde v důsledku zpřísnění

legislativních požadavků k poklesu dovozu psacích potřeb z třetích zemí. Z údajů poskytnutých celním úřadem ze systému Extrastat vyplývá, že po zavedení přísnější legislativních požadavků došlo v roce 2012 k mírnému poklesu dovozu u 5 komodit psacích potřeb, avšak už v roce 2013 registrujeme nárůst dovozu dokonce nad hodnoty, které byly před zavedením legislativních opatření.

Velmi pozitivně je hodnocen přístup českých firem k ochraně životního prostředí, zapojování se do certifikačních systémů, které mají zprůhlednit jejich zdroje a rovněž jejich přístup k morálním a etickým principům.

6. Summary a keywords

The purpose of this thesis was to analyse current situation in the stationery market within European Union. The results show that there is a strong competition in this business branch. In the member states of EU, there are more than 60 cooperating stationery manufacturers that are associated under the EWIMA organization. This association represents the manufacturers during negotiations with European Commission and other institutions, provides information and consulting services solely to the association members. It also acts as a mediator for broader cooperation with another two associations of stationery manufacturers, which are WIMA for Canada, Mexico and USA, and JWIMA for Japan. EWIMA plays an important role in the process of harmonisation of relevant legal provisions of individual member states with common legal framework of EU.

The legal provisions of EU are focused mainly on the consumer protection, harmlessness of products, safety, environmental protection and also at waste management and treatment of chemicals. The requirements of these provisions related to stationery have been getting more and more challenging in the last years. These include lowering the contents of specific chemicals, their records, approval procedure and requirements related to product labelling. They are closely related to the required documentation and archiving for future document checking and evidence in cases of disputes or non-compliance. The abovementioned regulations fall within the group of non-tariff provisions for protection of internal market.

The thesis cannot comprise the whole topic of stationery in detail, because there are thousands of stationery manufacturers in the world. It is not possible to discuss all the aspects related to the above business area. Therefore, the analysis of questionnaires was performed on a selected sample of three stationery manufacturers in the Czech Republic, as one of the EU member states.

The analysis of the questionnaires showed that after the implementation of stricter legislative requirements, the manufacturers experienced increase in costs and many manufacturing challenges, such as changes in product properties, longer production times or even a complete change of manufacturing technology. The manufacturers agreed on the fact that the implementation of stricter legislative requirements did not result in any increase of their market share on the EU markets.

In this regard, the EU-products that meet the stricter legislative requirements should have a competitive advantage against non-compliant products or products that meet not-so-strict requirements. The question is, whether the implementation of stricter legislative requirements helps to reduce the import of stationery from the third-world states. According to the customs data from the Extrastat system, it seems that after the implementation of stricter legislative requirements, the import of stationery in the year 2012 experienced a slight drop-down at 5 stationery articles; however, during the year 2013, there was a noticeable increase of import even above the values before the implementation of those requirements.

I appreciate the positive approach of Czech companies to the environmental protection, participation in the certification systems that should make their resources more transparent, as well as their approach to moral and ethical principles.

Key words: international trade – writing instruments – legislation – European union – writing instruments manufacturers association – producers - import

7. Seznam použitých zdrojů

Beneš, V., et al. (2004). *Zahraniční obchod Příručka pro obchodní praxi*. Praha: Grada Publishing.

Dvořák, P. (2000). *Základy mezinárodní obchodní politiky*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze.

Kalínská, E., et al. (2010). *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha: Grada Publishing.

Kalínská, E., et al. (2003). *Mezinárodní obchod I*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze.

Machková, H., et al. (2002). *Mezinárodní obchod a marketing*. Praha: Grada Publishing.

Machková, H., et al. (2010). *Mezinárodní obchodní operace*. Praha: Grada Publishing.

Pouzarová, I. (1998). *Mezinárodní obchod: (vybrané kapitoly)*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Zemědělská fakulta.

Růžička, K. (1998). *Právní otázky obchodování se zahraničím*. Ostrava: Montanex.

Synek, M., et al. (2006). *Podniková ekonomika*. Praha: C. H. Beck.

Vančurová, A., & Láchová, L. (2012). *Daňový systém ČR 2012*. Praha: VOX.

Internetové zdroje

- EUROPA.EU. Evropská unie [on line]. 15.4.2014 [cit. 2014-4-16]. Dostupné z WWW: http://europa.eu/pol/comm/index_cs.htm
- EUR-LEX.EUROPA.EU. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES ze dne 20. prosince 1994 o obalech a obalových odpadech [on line]. 28.2.2013 [cit. 2014-4-5]. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:01994L0062-20130228&rid=1>
- CZSO.CZ. Zahraniční obchod [on line]. 5.3.2014 [cit. 2014-4-28]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zo>
- CNB.CZ. Statistika zahraničního obchodu [on line]. © 2003 - 2014 [cit. 2014-4-28]. Dostupné z WWW: https://www.cnb.cz/docs/ARADY/MET_LIST/zo_cs.pdf
- MZP.CZ. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky [on line]. 29.5.2007 [cit. 2014-4-3]. Dostupné z WWW: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/pravni_predpisy_chemicke_latky_2012/\\$FILE/oer-narizeni_1907-20070601.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/pravni_predpisy_chemicke_latky_2012/$FILE/oer-narizeni_1907-20070601.pdf)
- ZAKONYPROLIDI.CZ. Nařízení vlády ze dne 9. března 2011 o technických požadavcích na hračky [on line]. [cit. 2014-3-28]. Dostupné z WWW: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-86>
- ECHA.EUROPA.EU. About us. Who we are [on line]. [cit. 2014-3-16]. Dostupné z WWW: <http://echa.europa.eu/about-us>
- CELNISPRAVA.CZ. Taric [on line]. © 2009 [cit. 2014-3-26]. Dostupné z WWW: <https://www.celnisprava.cz/cz/aplikace/Stranky/taric-cz.aspx>
- REACH.CZ. REACH prošel v prvním čtení [on line]. Únor 2006 [cit. 2014-3-29]. Dostupné z WWW: <http://www.reach.cz/reach-evropsky-parlament.htm>
- EWIMA.ORG. Dedicated solely to the writing instruments [on line]. [cit. 2014-4-10]. Dostupné z WWW: http://ewima.org.dd8436.kasserver.com/cms/front_content.php?idcat=3
- WIMA.ORG. Welcome to WIMA [on line]. © 2011 [cit. 2014-4-10]. Dostupné z WWW: <http://www.wima.org/Home/tabid/57/Default.aspx>

- IPODNIKATEL.CZ. Regulovaná a neregulovaná sféra [on line]. 25.8.2011 [cit. 2014-4-14]. Dostupné z WWW: <http://www.ipodnikatel.cz/Ochrana-spotrebitele/technicke-pozadavky-na-vyrobky-prohlaseni-o-shode-ce-atesty-a-certifikace.html>
- JWIMA.ORG. Member list [on line]. © 2002 [cit. 2014-3-12]. Dostupné z WWW: <http://www.jwima.org/kaiinmeibo-E.html>
- STABILO.COM. O společnosti. Informace v kostce [on line]. © 2014 [cit. 2014-4-11]. Dostupné z WWW: http://www.stabilo.com/cz/hr_company/structure
- CENTROPEN.CZ. O společnosti [on line]. © 2014 [cit. 2014-4-10]. Dostupné z WWW: <http://www.centropen.cz/o-spolecnosti>
- KOH-I-NOOR.CZ. Současnost [on line]. © 2007- 2014 [cit. 2014-4-10]. Dostupné z WWW: <http://www.koh-i-noor.cz/soucasnost>
- RINGPEN.COM. History of writing instruments [on line]. © 1992-2007 [cit. 2014-3-15]. Dostupné z WWW: <http://www.ringpen.com/history.html>
- TECHNICKE-NORMY-CSN.CZ. Anotace textu normy ČSN EN 71 [on line]. © 2005-2008 [cit. 2014-3-21]. Dostupné z WWW: http://www.technicke-normy-csn.cz/943095-csn-en-71-3_4_20442.html

Seznam zkratk:

CE	označení evropské shody výrobku (Conformité Européenne)
CEN	Evropský výbor pro normalizaci (Comité Européen de Normalisation)
EU	Evropská unie je nadnárodní uskupení států
Euro	jednotná měna Evropské měnové unie
EHS	Evropské hospodářské společenství
ECHA	Evropská agentura pro chemické látky (European Chemicals Agency)
EK	Evropská komise se sídlem v Bruselu
EN	Evropská norma (European norm)
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
EWIMA	Evropská asociace evropských výrobců psacích potřeb (European Writing Instruments Manufacturer's Association)
JWIMA	Japonská asociace výrobců psacích potřeb (Japan Writing Instruments Manufacturers Association)
MFN	všeobecná doložka nejvyšších výhod (most-favoured-nation treatment)
WTO	Světová obchodní organizace (World Trade Organization)
GATS	Všeobecná dohoda o obchodu službami (General Agreement on Trade in Services)
GATT	Všeobecná dohoda o clech a obchodu (General Agreement of Trade and Tariffs)
TARIC	harmonizovaný celní sazebník EHS (Tarif intégré communautaire)
WIMA	Asociace výrobců psacích potřeb v Severní Americe (Writing Instruments Manufacturer's Association)

8. Seznam obrázků a tabulek:

Tabulka č. 1 Členské země EU

Tabulka č. 2 Vybrané komodity

Graf č. 1 Vývoj počtu obyvatel v EU za uplynulých 5 let

Graf č. 2 Vývoj reálného růstu HDP

Graf č. 3 Vývoj míry inflace v EU

Graf č. 4 Vývoj nezaměstnanosti v EU

Graf č. 5 Vývoj zahraničního obchodu ČR

Graf č. 6 Vývoj dovozu psacích potřeb do EU z třetích zemí

Graf č. 7 Vývoj vývozu psacích potřeb z EU do třetích zemí

Graf č. 8 Aplikace Nařízení vlády z 9. března 2011

Graf č. 9 Komplikace ve výrobě

Graf č. 10 Druhy způsobených komplikací ve výrobě

Graf č. 11 Zvýšení podílu vývozu do EU

Graf č. 12 Způsoby obchodování s EU

Graf č. 13 Formy plateb při obchodu s EU

Graf č. 14 Zajišťování obchodů s EU

Graf č. 15 Druhy certifikačních systémů

Graf č. 16 Podstoupení Etického a sociálního auditu

Graf č. 17 Výrobky šetrné k životnímu prostředí

Graf č. 18 Důležitost ergonomie výrobků

Obrázek č. 1: Oblast EU

9. Seznam příloh:

Příloha č. 1 Dotazník: Legislativní opatření EU pro výrobce psacích potřeb

Příloha č. 2 Přehled členských zemí sdružení EWIMA

Příloha č. 1

Dotazník: Legislativní opatření EU pro výrobce psacích potřeb

Dobrý den,

věnujte prosím několik minut svého času vyplnění následujícího dotazníku.

Toto anonymní dotazníkové šetření je aktivitou studentky Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Slouží výhradně k získání podkladů pro vypracování bakalářské práce týkající se průzkumu na téma: "**Legislativní opatření EU pro výrobce psacích potřeb**".

Jeho vyplněním nestrávíte více než 10 minut. Děkuji předem za ochotu zodpovědět uvedené otázky a věnovat mi Váš čas.

1 Od kterého roku aplikujete ve výrobě psacích potřeb Nařízení vlády ze dne 9. března 2011 o technických požadavcích na hračky?

- 2011
- 2012
- 2013
- neaplikujeme

2 Způsobuje vám toto nařízení komplikace ve výrobě?

- Ano
- Ne

3 Znamenaly pro vás tyto komplikace

- zvýšení nákladů
- zúžení sortimentu
- změnu vlastností výrobků
- prodloužení technologicky nutné doby výroby
- zvýšení cen produktů
- jiné – uveďte jaké

4 Zvýšil se váš podíl vývozu do zemí EU po zavedení přísnějších legislativních opatření?

- Ano
- Ne

5 Způsoby obchodování vaší společnosti se zeměmi v rámci EU

- dceřiné společnosti

- agentury
- exkluzivní zastoupení
- přímý prodej
- jiné – uveďte jaké

6 Jaké formy plateb používáte při obchodování se zeměmi v EU?

- platba předem
- 50 % částky předem + 50 % po dodání zboží
- dokumentární inkaso
- dokumentární akreditiv
- dodávky na otevřený účet
- dodavatelský úvěr
- jiné – uveďte jaké

7 Zajišťujete své obchody se zeměmi v EU např. prostřednictvím společnosti EGAP?

- Ano
- Ne

8 Je vaše společnost držitelem certifikátu:

- FSC
- PEFC
- ISO 9001
- ISO 14001
- jiný – uveďte jaký

9 Podstoupila vaše společnost Etický a sociální audit?

- Ano
- Ne

10 Jsou součástí vašeho výrobního programu výrobky šetrné k životnímu prostředí?

- Ano
- Ne

11 Je pro vaše výrobky důležitá ergonomie psaní?

- Ano
- Ne

Příloha č. 2

Přehled členských zemí a výrobců sdružení EWIMA

1.	Česká republika	Centropen a.s., Koh-i-noor Hatdtmuth a.s.
2.	Francie	Société Bic, Bima 83, La-Co Industries Europe SAS, MAPED, Pilot Corporation Evropy
3.	Německo	BIC Deutschland GmbH & Co., Peter Book AG, burger pen AG, Cleo Vertrieb GmbH & Co. KG, Dokumental GmbH & Co., edding International GmbH, Eisen GmbH, Faber-Castell AG, Filtrona Porous Technologies GmbH, Gehr Kunststoffwerke KG, Robert E. Huber GmbH, Rudi Hutt, JoWo Berliner Schreibfeder GmbH, C.Kreul GmbH & Co. KG, Stefan Kupietz KG, C. Josef Lamy GmbH, Georg Linz GmbH & Co. KG, Lyra-Bleistift-Fabrik Johann Froescheis GmbH & Co., Karl Meisenbach GmbH & Co. KG, Möbius & Ruppert KG, Anton Franz Mörtel Kreidefabrik KG, NORIS-COLOR GmbH, Pelikan Produktionsgesellschaft mbH, PENAC Writing Instruments GmbH, PENTEL Bürobedarfs-Handelsgesellschaft mbH, Pilot Pen (Deutschland GmbH), SCHMIDT Technology GmbH, Schneider Schreibgeräte GmbH, STABILO International GmbH, SENATOR GmbH & Co. KGaA, STAEDTLER MARS GmbH & Co. KG, Star-Minen-Werk GmbH, Hans Stockmar GmbH & Co. KG, Tombow Pen & Pencil GmbH, Zahn Pinsel GmbH, ISZ e.V. Industrieverband Schreiben, Zeichnen, Kreatives Gestalten e.V.
4.	Velká Británie	The Cumberland Pencil Company, Mitsubishi Pencil Co UK Ltd., Multichem Ltd., Pentel (Stationery) Ltd., The Pilot Pen Co. (UK) Ltd.
5.	Itálie	De Martini S.P.A., F.I.L.A., MOROCOLOR Italia S.P.A., REINOL s.r.l., Associazione Nazionale Produttori Articoli per Scrittura e Affini
6.	Nizozemí	Bruynzeel – Skura bv
7.	Španělsko	Marcó Dachs S.A.
8.	Švédsko	Ballograf AB
9.	Švýcarsko	Aurora trading sarl., Caran d’Ache S.A., Clipper S.A., Newell Rubbermaid Office Products, Premec S.A., Prodir S.A.
10.	Turecko	Adel Kalemcilik Ticaret Ve Sanayi A.S.